08/01/2024

“Ο Ιερός Χρυσόστομος περί της ομοφυλοφιλίας”: Ο Μητροπολίτης Μάνης αναλύει την επικαιρότητα του θέματος μέσα από την σοφία των Πατέρων

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Την Πατερική Γραμματεία χρησιμοποίει για να αναδείξει το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας και τα περί αυτού λεγόμενα το τελευταίο διάστημα, ο Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος . Ο Σεβασμιώτατος στο άρθρο του με τίτλο: “Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος περί τῆς ὁμοφυλοφιλίας (Συμβολή στήν ἐπικαιρότητα τοῦ θέματος)”, καταθέτει τις απόψεις του

μεγάλου Πατέρα της Εκκλησίας μας για το ζήτημα.

Σε μια χρονική περίοδο όπου οι συζητήσεις για τον λεγόμενο γάμο των ομοφύλων βρίσκονται σε υψηλό τόνο από την πλευρά της Εκκλησίας, ο Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος, με την δόκιμη θεολογική του πένα, επιλέγει να δώσει απαντήσεις μέσα από την σοφία των Πατέρων. Και αυτό όπως εξηγεί ο ίδιος, *"γιατί οι Πατέρες, δεν αποτελούν μία νεκρά παρακαταθήκη, ούτε είναι εκτός πραγματικότητος. Είναι κατ' εξοχήν ερμηνείς του πνεύματος των θείων Γραφών, αλλά και σπουδαίοι μελετητές του ανθρωπίνου όντος".*

Από τους μεγάλους Έλληνες Πατέρες, ο σοφός και θεοφόρος Πατήρ της Εκκλησίας ο Χρυσορρήμων Ιωάννης, δεν θα μπορούσε να σιωπήσει για το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας, καθ' ότι και άριστος ερμηνευτής της Αγίας Γραφής υπήρξε και της αρετής και του ήθους πρότυπον, αναδείχθηκε στην εποχή του.

Καταλήγοντας, ο Σεβασμιώτατος κ. Χρυσόστομος, παραθέτει το εξής συμπέρασμα: *"Σαφῶς, συνεπῶς, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὁμιλεῖ γιά ἁμαρτία, γιά πάθος ἀτιμίας, γιά ἀνατροπή τῶν φυσικῶν νόμων ἀλλά καί γιά «ὑπόμνηση», μία διαθήκη τρόπον τινα, ὡς ὑπενθύμιση στίς ἑπόμενες γενιές, τῆς καταστροφῆς, οὕτως ὥστε νά μή τύχουν καί αὐτές, τῆς τιμωρίας. Γράφει πολύ χαρακτηριστικά: «Ἐπειδή γάρ ἀνέτρεψαν τούς τῆς φύσεως νόμους καί ξένας καί παρανόμους ἐπενόησαν μίξεις, διά τοῦτο ξένον τιμωρίας τόν τρόπον ἐπήγαγε, (ὁ Θεός ἐπέβαλε νέον τρόπον τιμωρίας ἀπ' ἐκεῖνον τοῦ κατακλυσμοῦ) διά τήν ἐκείνων παρανομίαν, καί τῆς γῆς τήν γαστέρα πηρώσας, καί καταλιπών ὑπόμνημα διηνεκές ταῖς μετά ταῦτα γενεαῖς, ὥστε μή τοῖς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν, ἵνα μή τοῖς αὐτοῖς περιπέσωσι» (ὅπ. παρ. σελ. 30-32). Γι' αὐτό καί στή συνέχεια ὁ Ἱ. Χρυσόστομος, παρακαλεῖ καί συμβουλεύει: «Δι' ὅ, παρακαλῶ, ἐξ ὧν ἕτεροι τήν δίκην ἔδοσαν, ἡμεῖς σωφρονιζόμεθα» (ὅπ. παρ. 32). Δηλαδή, σᾶς παρακαλῶ νά συνετιζόμεθα ἀπ' ὅλα αὐτά, γιά τά ὁποῖα, ἄλλοι τιμωρήθηκαν.--- Ἔτσι ἑρμηνεύει τήν ἁμαρτία αὐτή ὁ Ἱερός Πατήρ, ὁ «Οἰκουμενικός Διδάσκαλος» κατά τόν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον Β' καί ὁ «τρισμακάριστος ἄνθρωπος» κατά τόν Μ. Φώτιον καί ἀσφαλῶς, «ὁ νοῶν νοείτω»".*

Αναλυτικά το άρθρο του Σεβασμιωτάτου:

Ἀξίζει γιά τό θέμα τῆς ὁμοφυλοφιλίας ν' ἀκούσουμε τί λέγουν καί ν' ἀναγνώσουμε τί γράφουν οἱ σοφοί καί θεοφόροι ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Καί τοῦτο, γιατί οἱ Πατέρες, δέν ἀποτελοῦν μία νεκρά παρακαταθήκη, οὔτε εἶναι ἐκτὸς πραγματικότητος. Εἶναι κατ' ἐξοχήν ἑρμηνεῖς τοῦ πνεύματος τῶν θείων Γραφῶν, ἀλλά καί σπουδαῖοι μελετητές τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος. Τῷ ὄντι, ὡς γνῶστες τῆς θύραθεν παιδείας καί τῆς χριστιανικῆς γραμματείας ἀσχολήθηκαν μέ τόν ἄνθρωπο, τήν ἀρετή καί τήν κακία καί κυριολεκτικά πόνεσαν γιά τά ἀνθρώπινα καί μόχθησαν γι' αὐτά καί ἀγωνίστηκαν γιά τήν τελειότητα τοῦ ἀνθρώπινου βίου μέ ἀπώτερο σκοπό τήν αἰωνιότητα.

Ἔτσι ἀπό τούς μεγάλους Ἕλληνες Πατέρες, ὁ σοφός καί θεοφόρος Πατήρ τῆς Ἐκκλησίας ὁ Χρυσορρήμων Ἰωάννης, δέν θά μποροῦσε νά σιωπήσει γιά τό ζήτημα τῆς ὁμοφυλοφιλίας, καθ' ὅτι καί ἄριστος ἑρμηνευτής τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὑπῆρξε καί τῆς ἀρετῆς καί τοῦ ἤθους πρότυπον, ἀναδείχθηκε στήν ἐποχή του. Ἦταν μέγας ἀνήρ, σπουδαῖος «ἐς τά μάλιστα τόν βίον θεσπέσιος καί λέγειν δεινός». Ἀλλ' ὀφείλουμε ἐπίσης νά ἐπισημάνουμε, ὅτι ἄν καί ἔζησε τόν 4ο αἰῶνα, ἐν τούτοις, ὁ λόγος του καί ἡ γραφίδα του διακρίνονται ἀπό διαχρονικότητα, γιατί ἀκριβῶς ἀφοροῦν τόν ὅλο ἄνθρωπο καί τόν βίο του, τήν σχέση του μέ τό Θεό καί τόν ἑαυτό του. Συγκεκριμένα, ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, στήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή τοῦ Ἀπ. Παύλου, τήν πλέον θεολογική, ἀφιερώνει 33 ὁμιλίες πού ἐκφωνήθηκαν στήν Ἀντιόχεια. Συγκεκριμένα στίς Ὁμιλίες του Γ', Δ' καί Ε' ἀναφέρεται στήν ὀργή τοῦ Θεοῦ ἐναντίον τῶν ἀσεβῶν εἰδωλολατρῶν.

Εἰδικότερα, στήν Γ' Ὁμιλία του ἑρμηνεύει ἀπό τό Α' κεφάλαιο τῆς πρός Ρωμαίους Ἐπιστολή τοῦ Ἀποστόλου τούς στίχους 8-17 καί ὑπογραμμίζει ὅτι ὀφείλουμε νά δεχόμεθα μέ πίστη τά τοῦ Θεοῦ καί νά μήν ζητοῦμε τόν λόγο γιά τίς θεῖες ἐντολές.

Ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐντολή. Ἔτσι εἶναι. Τό δημιούργημα δέν θά πεῖ στόν Δημιουργό, γιατί μέ δημιούργησες ἔτσι; Ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἀπ. Παῦλος: «Ὦ ἄνθρωπε, σύ ποιός εἶσαι, ὁ ὁποῖος συζητεῖς καί ἀντιλέγεις πρός τόν Θεόν; «Μήπως εἶναι δυνατόν ποτέ τό πήλινον ἀγγεῖον νά πῇ εἰς τόν ἀγγειοπλάστην πού τό ἔπλασε: διατί μέ ἔκαμες ἔτσι;». Ἤ μήπως ὁ κεραμοποιός δέν εἶναι κύριος καί ἐξουσιαστής εἰς τόν πηλόν του, ὥστε νά κάμῃ ἀπό τό αὐτό φύραμα ἄλλο μέν σκεῦος διά χρῆσιν τιμητικήν καί ἄλλο διά χρῆσιν εὐτελῆ;» (Ρωμ. 9, 20-21). Λέγει δέ ὁ Ἱ. Χρυσόστομος ὅτι δέν πρέπει νά ἐξετάζουμε τήν προσταγή τοῦ Κυρίου, «τό τοῦ Δεσπότου τό πρόσταγμα» (Πρός Ρωμαίους ὁμιλία Γ', ΕΠΕ 16 Β, σ. 360), ἀλλά ὀφείλουμε «νά ὑποχωροῦμε στό ἀκατάληπτο τῆς πρόνοιάς Του καί νά μή ζητᾶμε ποτέ εὐθύνες ἀπό τό Θεό γι' αὐτά πού γίνονται καί ἄν ἀκόμη αὐτά (πού γίνονται) φαίνονται νά ἐνοχλοῦν πολλούς» (ὅπ. παρ. 361-363). Καί πάλιν ὑπογραμμίζει τήν θέση αὐτή ὁ ἱερός πατήρ λέγοντας: «Μηδέποτε τῶν ἐπιταγμάτων τοῦ Θεοῦ λόγον ἀπαιτεῖν, ἀλλ' εἴκειν καί πείθεσθε μόνον» (ὅπ. παρ. 378), δηλ. νά μή ζητοῦμε ποτέ λόγο γιά τίς προσταγές τοῦ Θεοῦ ἀλλά νά ὑποχωροῦμε καί μόνο νά ὑπακούουμε.

Στίς Δ' καί Ε' Ὁμιλίες του, ὅπου ἑρμηνεύει τούς στίχους 18-27 κεφαλαίου Α' τῆς πρός Ρωμαίους Ἐπιστολῆς στρέφεται κατά τῶν εἰδωλολατρῶν καί κάμνει λόγο γιά τήν ἀνεξικακία, προτρέπει σέ ἐγκράτεια ἀπό τά πάθη καί εἰδικότερα, ἑρμηνεύοντας τούς στίχους 26-27 ἀναφέρεται στίς παρά φύση σαρκικές σχέσεις ἀνδρῶν καί γυναικῶν, δηλαδή γιά τήν ὁμοφυλοφιλία.

Συγκεκριμένα, στήν Ε' ὁμιλία του ἑρμηνεύει τούς στίχους τοῦ Ἀποστόλου: «Διά τοῦτο παρέδωκεν αὐτούς ὁ Θεός εἰς πάθη ἀτιμίας. Αἱ τε γάρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τήν φυσικήν χρῆσιν εἰς τήν παρά φύσιν, ὁμοίως δέ καί οἱ ἄρσενες

ἀφέντες τήν φυσικήν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τήν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καί τήν ἀντιμισθίαν ἥν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες» (Ρωμ. 1, 26-27).

Λέγει, δηλαδή, ὁ Ἀπ. Παῦλος γιά τούς εἰδωλολάτρες, ὅτι ἀκριβῶς ἐπειδή λάτρευσαν ψευδεῖς καί φαύλους θεούς, παρεχώρησε ὁ Θεός νά παραδοθοῦν καί ὑποδουλωθοῦν σέ ἐξευτελιστικά πάθη. Διότι καί οἱ γυναῖκες των (χωρίς νά ἐντραποῦν καί σεβασθοῦν οὔτε τόν ἑαυτόν τους) ἄλλαξαν τήν φυσική χρήση τοῦ φύλου τους στήν παρά φύση καί ἐξετράπησαν σέ ἀκατονόμαστες πράξεις. Κατά παρόμοιο τρόπο καί οἱ ἄρρενες ἀφῆκαν τήν φυσική σχέση καί χρήση τῆς γυναικός καί ἐφλογίσθησαν στίς ἐμπαθεῖς ὀρέξεις μεταξύ τους, ὥστε ἄνδρες εἰς ἄνδρας νά ἐνεργοῦν ἀναίσχυντες καί ἐξευτελιστικές πράξεις καί νά λαμβάνουν τόν μισθόν, πού τούς ἔπρεπε γιά τήν πλάνην τους, ἀπό τόν ἴδιον τόν ἑαυτό τους.

*

Ἑρμηνεύοντας τούς στίχους αὐτούς (26 καί 27), ὁ Ἰ. Χρυσόστομος ὑπογραμμίζει, ὅτι ἡ ἀλλαγή τῆς φυσικῆς χρήσεως τοῦ φύλου στήν παρά φύσιν εἶναι «πάθος ἀτιμίας», ὅπως τό γράφει ὁ Ἀπ. Παῦλος. Αὐτοί, συνεχίζει ὁ Ἱ. Πατήρ, πού κάμνουν αὐτά τά «ἄτιμα πάθη» ἔχουν φθάσει σέ μία ἀλλόκοτη λύσσα, «πρός τήν ἀλλόκοτον ταύτην λύσσαν ἐξώκειλαν», καθ' ὅτι ἄφησαν τήν φυσική ἀπόλαυση καί ἦλθαν στήν παρά φύση καί ἔχουν προσβάλλει καί τήν ἴδια τή φύση. Προχωρεῖ ἀκόμα περισσότερο καί χρησιμοποιεῖ ὁ Ἀπ. Παῦλος, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ Ἰ. Χρυσόστομος, εἰδικές λέξεις γιά τό πάθος αὐτό. Λέγει: «Ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους« (στίχ. 27). Σχολιάζει ὁ Χρυσόστομος: «Πρόσεχε ὅμως πώς καί μέ ἔμφαση χρησιμοποιεῖ τίς λέξεις. Γιατί δέν εἶπε, ὅτι ἀγάπησαν καί ἐπιθύμησαν ὁ ἕνας τόν ἄλλο, ἀλλά, «Κάηκαν ἀπό ἐπιθυμία μεταξύ τους». Βλέπεις ὅτι τό πᾶν τῆς ἐπιθυμίας προέρχεται ἀπό τήν πλεονεξία, ἐπειδή δέν ἀνέχεται νά μένει μέσα στά δικά της ὅρια. Γιατί, καθετί πού ξεπερνᾶ τούς νόμους πού ὅρισε ὁ Θεός, ἐπιθυμεῖ πράγματα ἀλλόκοτα καί ὄχι τά νόμιμα. Ὅπως λοιπόν πολλοί..., ὅταν διψοῦν ὑπερβολικά, ἐπιθυμοῦν πολλές φορές καί βοῦρκο, ἔτσι καί ἐκεῖνοι ἔπεσαν στόν παράνομο αὐτόν ἔρωτα. Ἐάν ὅμως ἐρωτᾶς, καί ἀπό ποῦ προέρχεται ἡ δύναμη αὐτή τῆς ἐπιθυμίας; Ἡ ἀπάντηση εἶναι: Ἀπό τήν ἐγκατάλειψη τοῦ Θεοῦ. Καί ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ Θεοῦ ἀπό ποῦ; Ἀπό τήν παρανομία αὐτῶν πού τόν ἐγκατέλειψαν, «Κάνοντας ἄνδρες μέ ἄνδρες τήν ἀσχημοσύνη».

Μή νομίσεις λοιπόν, λέγει, ἐπειδή ἄκουσες πώς κάηκαν, ὅτι ἡ ἀρρώστια ὀφείλεται μόνο στήν ἐπιθυμία, γιατί πραγματικά τό περισσότερο μέρος ὀφείλεται στήν ἀδιαφορία τους, πού ἄναψε καί τήν ἐπιθυμία. Γι' αὐτό δέν εἶπε, παρασυρόμενοι ἤ κυριευόμενοι, πρᾶγμα πού λέγει ἀλλοῦ, ἀλλά τί; «Κατεργαζόμενοι (=κάνοντας). Θεώρησαν δέ, ἔργο τήν ἁμαρτία, καί ὄχι ἁπλά ἔργο, ἀλλά καί φροντισμένο»

(Ὁμιλία Ε’, σ. 413). Σχολιάζει ἀκόμη τήν λέξη «ἀσχημοσύνη» λέγοντας: «Καί δέν εἶπε (= ὁ Παῦλος) ἐπιθυμία, ἀλλ’ ἀσχημοσύνη μέ κυριολεκτική σημασία. Γιατί πραγματικά καί τήν φύση ντρόπιασαν καί τούς νόμους καταπάτησαν. Μέ ἔμφαση λέγει: «Καί τήν φύσιν ᾔσχυναν καί τούς νόμους ἐπάτησαν». Δηλ. ὁμιλεῖ γιά ντροπή καί παράβαση. Ἡ ὁμοφυλοφιλία κατά τόν θεῖον Παῦλον ἀποτελεῖ αἰσχύνη τῆς φύσεως καί καταπάτηση τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Ὁ δέ Ἰ. Χρυσόστομος λέγει ὅτι ἀποτελεῖ καί τήν ἐσχάτη καί βδελυρωτάτη μορφή πορνείας. Τονίζει: «Τοσούτων πορνείας χείρων» (Ὁμιλία Ε’, σελ. 416). Διότι ἡ πορνεία λέγει, «εἰ καί παράνομος, ἀλλά κατά φύσιν ἡ μίξις», ἐνῶ στήν ὁμοφυλοφιλία «καί παράνομος καί παρά φύσιν» (ὅπ. παρ. 414).

Καί ὁ Ἰ. Χρυσόστομος καθίσταται δριμύτερος. Χαρακτηρίζει τήν ὁμοφυλοφιλία «δολοφονία ψυχῆς καί σώματος», «ὕβρι», «μανία», «προδοσία». Εἰδικότερα γράφει: «Πώ, πώ μανία! Πώ, πώ παραφροσύνη! Ἀπό ποῦ ἦρθε ἡ ἐπιθυμία αὐτή, πού προξένησε στήν ἀνθρώπινη φύση τά κακά τῶν ἐχθρῶν, ἤ καλύτερα καί χειρότερα ἀπ’ αὐτό τόσο, ὅσο καί ἡ ψυχή εἶναι ἀνώτερη ἀπό τό σῶμα; Πόσο πιό ἀνόητοι εἶστε ἐσεῖς ἀπό τά ἄλογα ζῶα καί πιό ἀναιδεῖς ἀπό τούς σκύλους! Γιατί πουθενά δέν ὑπάρχει τέτοια σχέση σ’ αὐτά, ἀλλά ἡ φύση γνωρίζει καλά τούς δικούς της νόμους. Ἐσεῖς ὅμως μέ τό νά φέρεστε ὑβριστικά κάνατε τό δικό σας φῦλο πιό ἀτιμωτικό καί ἀπό τά ζῶα» (Ὅπ. παρ. σελ. 421).

Μάλιστα, ὁ Ἰ. Χρυσόστομος ἑρμηνεύοντας τό χωρίο τοῦ Ἀπ. Παύλου «Ἀποκαλύπτεται γάρ ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ ἐπί πᾶσαν ἀσέβειαν καί ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τήν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων» (Ρωμ. 1,18), θαυμάσια μᾶς συνιστᾶ νά προσέξουμε τήν σύνεση τοῦ Ἀποστόλου. Λέγει, ὅτι ἀφοῦ εἶπε γιά τά περισσότερον χρηστά ἀγαθά, στή συνέχεια στρέφει τόν λόγο καί στά περισσότερον φοβερά. Μίλησε γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἀλλά συνεχίζει καί μέ τήν τιμωρία. Γράφει συγκεκριμένα ὅτι «ἐπειδή οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι τίς πιό πολλές φορές δέν προσελκύονται στήν ἀρετή τόσο ἀπό τήν ὑπόσχεση τῶν χρηστῶν ὅσο ἀπό τόν φόβο τῶν δυσαρέστων, προσελκύει αὐτούς καί ἀπό τά δύο. Γι’ αὐτό καί ὁ Θεός δέν ὑποσχέθηκε βασιλεία μόνο, ἀλλ’ ἀπείλησε καί τή γέεννα» (Πρός Ρωμαίους, ὁμιλία Δ’, σελ. 383). Καί συνεχίζοντας λέγει ὅτι ἡ ἀσέβεια τῶν εἰδωλολατρῶν ἔγινε ἡ αἰτία καί τῆς διαστροφῆς τῶν νόμων τῆς φύσεως. «Ξένον γάρ τρόπον παρανομίας ἐπενόησαν καί ἀλλοκότους καί ἀθέσμους τῶν μίξεων νόμους». Δηλ. ἐπενόησαν παράξενο τρόπο παρανομίας καί ἐφεῦρον ἀλλόκοτους καί ἀνεπίτρεπτους νόμους γιά τίς σαρκικές αὐτῶν ἐπαφές. Καί συνεχίζει ὅτι «καί τοσαύτη τῆς κακίας ἡ φορά, ὡς ἅπαντας τῆς λύμης ἀναπλασθῆναι πάσης καί μηδενίαν λοιπόν διόρθωσιν αὐτοὺς ἐπιδέχεσθαι, ἀλλ’ ἀφανισμοῦ δεῖσθαι παντελοῦς» (ὅπ. παρ. σελ. 20). Ἐδῶ εἶναι ἡ δίκαιη τιμωρία.

Ἀλλ’ ὁ Ἰ. Χρυσόστομος γιά νά βοηθήσει τούς συνανθρώπους του στή μή διάπραξη τῆς ὁμοφυλοφιλίας ἔρχεται καί ὑπενθυμίζει τήν τιμωρία. Γράφει γιά τήν

καταστροφή τῶν Σοδόμων, γιά τήν ἠθική ἀκολασία τῶν κατοίκων της σημειώνοντας ὅτι τό ἁμάρτημά τους ἦταν τόσο μεγάλο, ὥστε ὁ Θεός ἄφησε νά φανεῖ ἡ γέενα τοῦ πυρός πρίν τήν ὥρα της (ὅπ. παρ. σελ. 417-418). «Οἱ δέ παράνομοι οὗτοι οἱ κατά τήν τῶν Σοδόμων χώραν οἰκοῦντες, ἀφανισθήσονται ἅπαντες. Ὥσπερ γάρ ἡ ἀρετή σωτηρίας ὑπόθεσιν γίνεται (=γίνεται ἀφορμή σωτηρίας) ταῖς ταύτην μετιοῦσιν, οὕτως ἡ πονηρία ἀφανισμοῦ αἰτία καθίσταται» (Εἰς τήν Γένεσιν, ὁμιλία ΜΒ, 18).

*

Ἀκόμη αἰτία τῆς ὁμοφυλοφιλίας θεωρεῖ ὁ Ἱ. Χρυσόστομος τήν ἀπώλεια τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ καί τήν ἀπεμπόληση τῶν θείων ἐντολῶν. Συγκεκριμένα γράφει: «Γιά νά μή γίνει λοιπόν αὐτό (=νά γίνουμε ἀναιδεῖς) ἄς ἔχομε μπροστά μας σωστά τό φόβο τοῦ Θεοῦ. Γιατί τίποτε, πραγματικά τίποτε, δέν καταστρέφει τόν ἄνθρωπο ἔτσι, ὅπως τό νά χάσει κανείς αὐτή τήν ἄγκυρα, ὅπως τίποτε δέν τόν σώζει τόσο, ὅσο τό νά βλέπει κανείς διαρκῶς ἐκεῖ. Ἄν λοιπόν, ὅταν ἔχουμε μπροστά μας κάποιον ἄνθρωπο, γινόμαστε πιό διστακτικοί, στό νά κάνουμε ἁμαρτήματα, καί πολλές φορές κοκκινίσαμε ἀπό ντροπή μπροστά καί στούς δούλους πού εἶναι πιό ἤπιοι στήν κρίση τους, καί δέν κάνουμε τίποτε τό παράλογο, σκέψου πόση ἀσφάλεια θ' ἀπολαύσουμε, ὅταν ἔχουμε μπροστά μας τό Θεό. Γιατί πουθενά δέν θά μᾶς ἐπιτεθεῖ ὁ διάβολος, ὅταν συμπεριφερόμαστε ἔτσι, ἐπειδή θά κουράζεται ἄσκοπα. Ἐάν ὅμως μᾶς δεῖ νά περιπλανόμαστε ἔξω καί νά περιφερόμαστε χωρίς χαλινάρι παίρνοντας ἀπό μᾶς τήν ἐξουσία, θά μπορέσει παντοῦ στή συνέχεια νά μᾶς ἀποπλανήσει. Καί αὐτό πού παθαίνουν στήν ἀγορά οἱ ἐπιπόλαιοι ἀπό τούς δούλους πού ἐγκαταλείπουν τίς ἀναγκαῖες ὑπηρεσίες, γιά τίς ὁποῖες τούς ἔστειλαν οἱ κύριοί τους, καί ἀφοσιώνονται ἄσκοπα καί χωρίς λόγο στούς περαστικούς καί σπαταλοῦν ἐκεῖ τόν ἐλεύθερο χρόνο τους, τό ἴδιο παθαίνουμε καί ἐμεῖς, ὅταν ἀπομακρυνθοῦμε ἀπό τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ» (Πρός Ρωμαίους, ὁμιλία Ε', σελ. 421-423).

Μάλιστα ὁ Ἱ. Χρυσόστομος ἐπισημαίνει ὅτι αὐτό τό πάθος εἶναι ἔργο τοῦ διαβόλου, ὁ ὁποῖος ἀνοίγει ἕνα πόλεμο κατά τοῦ ἀνδρός καί τῆς γυναικός καί τῆς διαιωνίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Γράφει: «Καί πρόσεξε πώς γίνεται μεγάλη σύγχυση καί ἀπό τά δύο μέρη. Γιατί δέν πῆγε μόνο τό κεφάλι κάτω, ἀλλά καί τά πόδια πάνω, καί ἔγιναν ἐχθροί τοῦ ἑαυτοῦ τους καί μεταξύ τους, κάνοντας κάποια φοβερή μάχη πιό παράνομη ἀπό κάθε ἐμφύλιο πόλεμο καί πολύμορφη καί πολύτροπη... Ἔπρεπε οἱ δύο νά εἶναι ἕνα, ἐννοῶ τή γυναῖκα καί τόν ἄνδρα «Γιατί θά εἶναι», λέγει, «οἱ δύο ἕνα σῶμα». Τό ἔκανε αὐτό ἡ ἐπιθυμία τῆς συνουσίας καί ἔνωνε τά φῦλα μεταξύ τους. Καταστρέφοντας ὅμως αὐτή τήν ἐπιθυμία ὁ διάβολος καί μεταφέροντας αὐτή σ' ἄλλο τρόπο, ξεχώρισε ἔτσι τά φῦλα μεταξύ τους, καί ἔκαμε τό ἕνα νά γίνει δύο μέρη, ἀντίθετα μέ τό νόμο τοῦ Θεοῦ. Γιατί αὐτός (δηλαδή ὁ Θεός), λέγει, «θά εἶναι οἱ δύο μία σάρκα», ἐνῶ ὁ διάβολος χώρισε τή μία στά δύο (ὅπ. παρ. 411 ἐπ.).

Ἔπειτα ὁ Ἱ. Χρυσόστομος δέν ἀγνοεῖ ὅτι στήν ἀρχαία Ἑλλάδα ὑπῆρχε τό φαινόμενο αὐτό τῆς ὁμοφυλοφιλίας καί εἰδικότερα γράφει καί γιά τήν κατάσταση αὐτή τά ἑξῆς: «Ἀλλ' ὅμως δέ θεώρησαν πώς τό πρᾶγμα αὐτό εἶναι ἀσχημοσύνη, ἀλλ' ἐπειδή τό θαύμασαν σάν σεμνό καί ἀνώτερο ἀπό τό ἀξίωμα τῶν δούλων, τό ἐπέτρεψαν στούς ἐλεύθερους πολῖτες. Καί πολλά βιβλία τῶν φιλοσόφων θά μποροῦσε νά βρεῖ κανείς νά εἶναι γεμᾶτα ἀπό τήν ἀρρώστια αὐτή. Ὅμως δέ λέμε πώς γι' αὐτό εἶναι νόμιμο τό πρᾶγμα, ἀλλά πώς καί αὐτοί πού δέχθηκαν τό νόμο αὐτό εἶναι δυστυχισμένοι καί ἄξιοι γιά πολλά δάκρυα (ὅπ. παρ. σελ. 415 ἐπ.). Ὁμιλεῖ ὁ Ἱ. Χρυσόστομος ὄχι μόνο γιά νόσο καί παρανομία, ἀλλά γιά δυστυχία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν πού μετέρχονται τό πάθος αὐτό, «δακρύων ἀξίους εἶναι πολλῶν» (ὅπ. παρ. σελ. 417).

Ὡστόσο δέν δείχνει κακία ὁ Ἱ. Χρυσόστομος πρός αὐτούς τούς ἁμαρτάνοντας μέ τό πάθος αὐτό. Εἶναι λέγει ἀσθενεῖς πνευματικά, πληγωμένοι ἀπό τόν διάβολο, αἰχμάλωτοι ἀπό τόν πονηρό καί χρειάζονται τήν σωτηρία. Φέρει τό παράδειγμα τοῦ Λώτ, ὁ ὁποῖος συμπεριφέρθηκε μέ πραότητα καί σωφροσύνη πρός τούς Σοδομῖτες πού ἤθελαν νά διαπράξουν τήν ἁμαρτία. Καί τούς λέγει «Μηδαμῶς ἀδελφοί, μή πονηρεύσησθε» (Γεν. 19,7). Σχολιάζει δέ, ἐν προκειμένῳ, ὁ Ἱ. Χρυσόστομος: «Ἦ τῆς τοῦ δικαίου μακροθυμίας, ὦ ταπεινοφροσύνης ὑπερβολή. Τοῦτο ἀληθῶς ἀρετή, τό μετ' ἐπιεικείας τοῖς τοιούτοις προσφέρεσθαι. Οὐδείς γάρ τόν νοσοῦντα θεραπεῦσαι βουλόμενος καί τόν μαινόμενον σωφρονίσαι, μετά θυμοῦ καί αὐστηρίας τοῦτο ποιεῖ» (Εἰς τήν Γένεσιν, ὁμιλία ΜΓ', σελ. 66). Καί συνεχίζει ὁ Ἱ. Χρυσόστομος σχολιάζοντας: «Διότι πρόσεχε πώς ὀνομάζει ἀδελφούς ἐκείνους πού θέλουν νά διαπράττουν τάς παρανομίας αὐτοῦ τοῦ εἴδους, θέλων νά τούς κάνει νά νοιώσουν ἐντροπήν καί νά προσεγγίση τήν συνείδησίν των καί ν' ἀπομακρύνη αὐτούς ἀπό τό μιαρόν ἐπιχείρημά των» (ὅπ. παρ. σελ. 67).

Σαφῶς, συνεπῶς, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὁμιλεῖ γιά ἁμαρτία, γιά πάθος ἀτιμίας, γιά ἀνατροπή τῶν φυσικῶν νόμων ἀλλά καί γιά «ὑπόμνηση», μία διαθήκη τρόπον τινα, ὡς ὑπενθύμιση στίς ἐπόμενες γενιές, τῆς καταστροφῆς, οὕτως ὥστε νά μή τύχουν καί αὐτές, τῆς τιμωρίας. Γράφει πολύ χαρακτηριστικά: «Ἐπειδή γάρ ἀνέτρεψαν τούς τῆς φύσεως νόμους καί ξένας καί παρανόμους ἐπενόησαν μίξεις, διά τοῦτο ξένον τιμωρίας τόν τρόπον ἐπήγαγε, (ὁ Θεός ἐπέβαλε νέον τρόπον τιμωρίας ἀπ' ἐκεῖνον τοῦ κατακλυσμοῦ) διά τήν ἐκείνων παρανομίαν, καί τῆς γῆς τήν γαστέρα πηρώσας, καί καταλιπών ὑπόμνημα διηνεκές ταῖς μετά ταῦτα γενεαῖς, ὥστε μή τοῖς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν, ἵνα μή τοῖς αὐτοῖς περιπέσωσι» (ὅπ. παρ. σελ. 30-32).

Γι' αὐτό καί στή συνέχεια ὁ Ἱ. Χρυσόστομος, παρακαλεῖ καί συμβουλεύει: «Δι' ὅ, παρακαλῶ, ἐξ ὧν ἕτεροι τήν δίκην ἔδοσαν, ἡμεῖς σωφρονιζόμεθα» (ὅπ. παρ. 32). Δηλαδή, σᾶς παρακαλῶ νά συνετιζόμεθα ἀπ' ὅλα αὐτά, γιά τά ὁποῖα, ἄλλοι τιμωρήθηκαν.---

Ἔτσι ἑρμηνεύει τήν ἁμαρτία αὐτή ὁ Ἱερός Πατήρ, ὁ «Οἰκουμενικός Διδάσκαλος» κατά τόν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον Β' καί ὁ «τρισμακάριστος ἄνθρωπος» κατά τόν Μ. Φώτιον καί ἀσφαλῶς, «ὁ νοῶν νοείτω».